

บทความวิจัย

การประเมินโครงการส่งเสริมโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา 2 สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

พันธวัจน์ เพชรศิวนนท์*

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

อีเมล: maxpetsivanon@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงประเมินโครงการ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการส่งเสริมโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร โดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ในด้าน 1) บริบท 2) ปัจจัยนำเข้า 3) กระบวนการ และ 4) ผลผลิต ได้แก่ 4.1) ผลกระทบ 4.2) ประสิทธิภาพ 4.3) ความยั่งยืน และ 4.4) การถ่ายทอดส่งต่อ กลุ่มเป้าหมาย มีจำนวนทั้งหมด 237 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร 3 คน ครู 6 คน คณะกรรมการสถานศึกษา 9 คน นักเรียน 109 คน และผู้ปกครอง 109 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมี 2 ประเภท 1) แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อโครงการสำหรับผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบโครงการ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองและนักเรียน ทุกฉบับมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.80 - 1.00 มีค่าความเชื่อมั่น 0.80 ขึ้นไป 2) แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการ สำหรับผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบโครงการ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง นักเรียน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.80 - 1.00 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และวิเคราะห์เชิงเนื้อหา รวมทั้งการเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด

ผลการวิจัยพบว่า โครงการมีผลการประเมินในภาพรวม 1) ด้านบริบท มีค่าเฉลี่ย 4.67 อยู่ในระดับมากที่สุด 2) ด้านปัจจัยนำเข้า มีค่าเฉลี่ย 4.47 อยู่ในระดับมาก 3) ด้านกระบวนการ มีค่าเฉลี่ย 4.72 อยู่ในระดับมากที่สุด และ 4) ด้านผลผลิต ได้แก่ ผลกระทบ มีค่าเฉลี่ย 4.59 อยู่ในระดับมากที่สุด, ประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ย 4.59 อยู่ในระดับมากที่สุด, ความยั่งยืนมีค่าเฉลี่ย 4.52 อยู่ในระดับมากที่สุด และการถ่ายทอดส่งต่อ มีค่าเฉลี่ย 4.53 อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินทุกองค์ประกอบ นอกจากนี้ พบว่านักเรียนได้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ให้สูงขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ จากการใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง เพื่อใช้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนทางด้านวิชาการ

คำสำคัญ: การประเมินโครงการ, โรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้

Received: November 20, 2024, Revised: December 19, 2024, Accepted: December 26, 2024

* Corresponding author

EVALUATION OF THE PROJECT TO PROMOTE SCHOOLS AS LEARNING COMMUNITIES: A CASE STUDY OF SURATPITTAYA 2 SCHOOL UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE SURAT THANI CHUMPHON

*Pantawat Petsiwanon**

Program in Educational Administration, Graduate School, Surattani Rajabhat University

Email: maxpetsiwanon@gmail.com

Abstract

This evaluation research aimed to assess the Evaluation of the Project to Promote Schools as Learning Communities: A Case Study of Surattani 2 School under the Secondary Educational Service Area Office Surat Thani Chumphon using the CIPPIEST model, focusing on context, input, process, and product (impact, effectiveness, sustainability, and transferability). The study targeted 237 individuals, including administrators, teachers, school board members, students, and parents, selected through purposive sampling. Data were collected using questionnaires and interviews, with validity indices ranging from 0.80 to 1.00 and reliability scores of 0.80 or higher.

The results of the research found that: the project achieved high to highest levels across all components: context (mean 4.67), input (mean 4.47), process (mean 4.72), and product outcomes (impact 4.59, effectiveness 4.59, sustainability 4.52, and transferability 4.53), meeting all evaluation criteria. The findings also highlighted significant improvements in students' academic performance through the sustained application of the Professional Learning Community (PLC) process, demonstrating the project's success in fostering a vibrant learning community and addressing academic challenges effectively.

Keywords: project evaluation, CIPPIEST, schools as learning communities

*** Corresponding author**

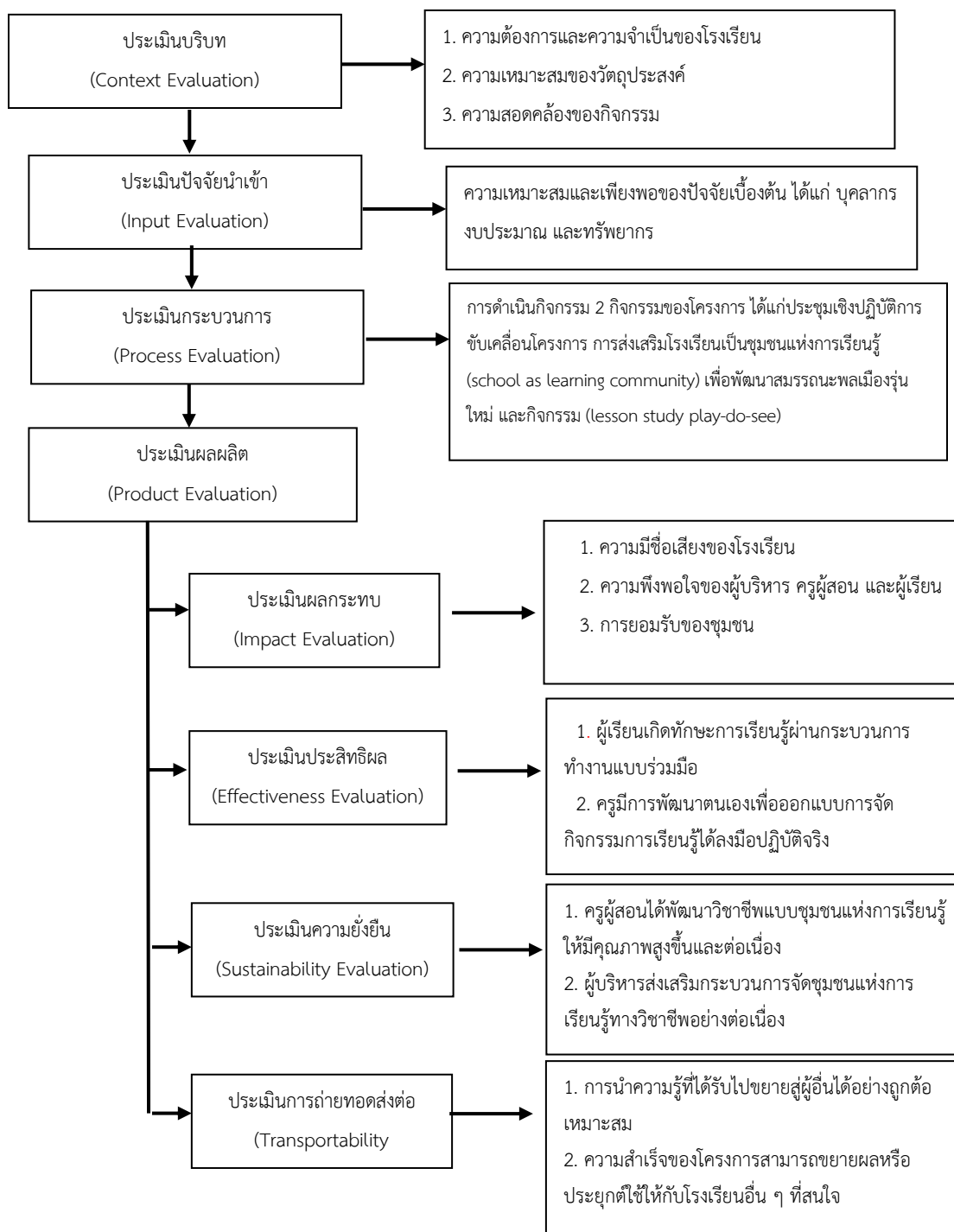
บทนำ (Introduction)

ในปัจจุบัน การศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาประเทศทั่วโลก รวมถึงในภูมิภาคเอเชีย แนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยีได้ผลักดันให้โรงเรียนจำเป็นต้องปรับตัว เพื่อเตรียมพร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในโลกยุคดิจิทัล แนวคิดการศึกษาในปัจจุบันได้เปลี่ยนจากการมุ่งเน้นท่องจำสู่การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ และการเรียนรู้จากโลกความเป็นจริงมากขึ้น เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานและสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ในบริบทของประเทศไทย แม้ว่าจะระบบการศึกษาจะพยายามปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง แต่ยังคงพบข้อจำกัดหลายประการ เช่น การวัดและประเมินผลที่ยังมุ่งเน้นการท่องจำเป็นหลัก การพัฒนาทักษะวิเคราะห์ยังอยู่ในระดับที่ต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐานสากล ปัญหาดังกล่าวส่งผลให้การเตรียมความพร้อมของนักเรียนไทยสำหรับการแข่งขันในระดับนานาชาติยังไม่เกิดผลลัพธ์ที่ชัดเจน ทั้งนี้ การปฏิรูปการศึกษาจึงจำเป็นต้องมุ่งพัฒนาในหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นการยกระดับคุณภาพของครู การบริหารจัดการโรงเรียน และการส่งเสริมความร่วมมือจากทุกภาคส่วน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559)

แนวคิด School as a Learning Community (SLC) หรือ "โรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้" ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในระดับสากลว่าเป็นรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในโรงเรียน ตั้งแต่ นักเรียน ครู ผู้บริหาร ไปจนถึงชุมชนภายนอก แนวคิดนี้มุ่งเน้นการสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน ลดการพึ่งพาบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นศูนย์กลาง แต่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมกันภายใต้วิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกัน (ทรงวุฒิ วิเปลี่ยน, 2566) ในบริบทของการศึกษาไทย การนำแนวคิด SLC มาใช้ยังคงเผชิญกับความท้าทาย เนื่องจากต้องอาศัยการปรับเปลี่ยนทั้งในเชิงโครงสร้างและวัฒนธรรมองค์กร การสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วนถือเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาโรงเรียนให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ดังนั้น การพัฒนาครูให้มีทักษะที่จำเป็น เช่น การเป็นผู้ชี้นำทางการศึกษา การสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ และการปรับตัวให้เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนแต่ละคน จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการพัฒนาผู้บริหารโรงเรียน เพื่อให้ทุกฝ่ายสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สมคิด พรหมจ้อย, 2563)

การประเมินโครงการยังเป็นอีกหนึ่งขั้นตอนที่สำคัญ ช่วยให้ทราบถึงปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดของการดำเนินงาน อีกทั้งยังช่วยสะท้อนผลสัมฤทธิ์และความเหมาะสมของโครงการในแต่ละช่วงเวลา การประเมินอย่างเป็นระบบจะช่วยให้สามารถปรับปรุงและพัฒนาโครงการต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายสูงสุดของการศึกษาไทยที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้านและเต็มศักยภาพ สู่การเป็นประชากรที่พร้อมสำหรับโลกในศตวรรษที่ 21

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Objective of the Research)

1. เพื่อประเมินบริบทของโครงการส่งเสริมโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร
2. เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการส่งเสริมโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร
3. เพื่อประเมินกระบวนการดำเนินงานของโครงการส่งเสริมโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร
4. เพื่อประเมินผลผลิตของโครงการส่งเสริมโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่
 - 4.1 เพื่อประเมินผลกระทบของโครงการ
 - 4.2 เพื่อประเมินประสิทธิผลของโครงการ
 - 4.3 เพื่อประเมินความยั่งยืนของโครงการ
 - 4.4 เพื่อประเมินการถ่ายทอดส่งต่อของโครงการ

วิธีวิจัย (Research Methodology)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 885 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร 3 คน ครู 35 คน คณะกรรมการสถานศึกษา 15 คน นักเรียน 416 คน และผู้ปกครอง 416 คน โดยกลุ่มตัวอย่างที่เลือกแบบเจาะจง มีจำนวนทั้งสิ้น 237 คน แบ่งเป็น ผู้บริหาร 3 คน ครู 6 คน คณะกรรมการสถานศึกษา 9 คน นักเรียน 109 คน และผู้ปกครอง 109 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

1. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการ สำหรับผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบโครงการ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียน ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.80 - 1.00 และค่าความเชื่อมั่นไม่น้อยกว่า 0.80
2. แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการ สำหรับกลุ่มเป้าหมายเดียวกัน ซึ่งได้รับการตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหา

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้รับการตรวจสอบความถูกต้องโดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้มั่นใจว่าเครื่องมือมีความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหาและรูปแบบการนำไปใช้ โดยทำการปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ รวมถึงการทดสอบหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และค่าความเชื่อมั่นเพื่อให้ได้ผลการวัดที่น่าเชื่อถือ

+1	หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับเนื้อหา
0	หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับเนื้อหา
-1	หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องกับเนื้อหา

หลังจากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญจะคำนวณหาค่า IOC โดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

จากนั้น คัดเลือกคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป และทำการปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นจึงนำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแล้วเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้งเพื่อให้มั่นใจในความเหมาะสมและความพร้อมก่อนนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี เพื่อขอความร่วมมือให้ผู้อำนวยการโรงเรียนสุราษฎร์ธานี 2 ช่วยสนับสนุนการเก็บข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้
2. นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ปลายเปิดในด้านการถ่ายทอดส่งต่อ ไปยังผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียน เพื่อตอบแบบสอบถามและสัมภาษณ์ และรับคืนแบบสอบถามและสัมภาษณ์ด้วยตนเอง
3. นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ปลายเปิดที่ได้รับกลับมาเพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ ก่อนนำไปดำเนินการในขั้นตอนถัดไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

งานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตามขั้นตอนดังนี้

1. สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การคำนวณร้อยละและความถี่
2. การนำความรู้ที่ได้รับไปขยายสู่ผู้อื่นและความสำเร็จของโครงการ ใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายจากค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้
 - 4.51 - 5.00 หมายถึง การดำเนินงานของโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด
 - 3.51 - 4.50 หมายถึง การดำเนินงานของโครงการอยู่ในระดับมาก
 - 2.51 - 3.50 หมายถึง การดำเนินงานของโครงการอยู่ในระดับปานกลาง
 - 1.51 - 2.50 หมายถึง การดำเนินงานของโครงการอยู่ในระดับน้อย
 - 1.00 - 1.50 หมายถึง การดำเนินงานของโครงการอยู่ในระดับน้อยที่สุด
3. ข้อเสนอแนะการพัฒนาโครงการด้านการถ่ายทอดส่งต่อ ใช้การคำนวณความถี่และเรียงลำดับ
4. เกณฑ์การตัดสิน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การตัดสินว่า โครงการจะได้รับการประเมินว่า "มีความสำเร็จ" หากมีค่าเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป
5. การวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาเพื่อสรุปข้อเสนอแนะจากกลุ่มเป้าหมาย

สรุปผลการวิจัย (Research Conclusions)

ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการส่งเสริมโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา 2 ด้านบริบทของผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนั้น สามารถจัดทำตารางการประเมินได้ ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการประเมินโครงการส่งเสริมโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา 2 ด้านบริบทของผู้บริหาร

รายการประเมิน	μ	σ	ระดับการประเมิน
1. ความต้องการและความจำเป็นของโรงเรียน			
1.1 โครงการมีความสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด	4.33	0.47	มาก
1.2 โครงการมีความสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน	5	0	มากที่สุด
1.3 โครงการมีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	4.67	0.58	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.67	0.47	มากที่สุด
2. ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์			
2.1 วัตถุประสงค์มีความสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด	4.67	0.58	มากที่สุด
2.2 วัตถุประสงค์มีความชัดเจน เหมาะสม สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน	5	0	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.83	0.37	มากที่สุด
3. ความสอดคล้องกับกิจกรรม			
3.1 กิจกรรมกำหนดให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	4.33	0.58	มาก
3.2 กิจกรรมสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน	4.67	0.58	มากที่สุด
3.3 กิจกรรมนำไปสู่แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของโรงเรียน	4.67	0.58	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.56	0.5	มากที่สุด
รวมเฉลี่ยด้านบริบท	4.67	0.48	มากที่สุด

ตารางที่ 1 แสดงผลการประเมินในด้านบริบทจากมุมมองของผู้บริหารโรงเรียนสุราษฎร์พิทยา 2 โดยการประเมินแบ่งเป็น 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ ความต้องการและความจำเป็นของโรงเรียน ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ และความสอดคล้องกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่ดำเนินการในโครงการ ผลการประเมินพบว่าในด้านความต้องการและความจำเป็นของโรงเรียน ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.67 ซึ่งแสดงถึงการดำเนินงานที่สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของโรงเรียน ส่วนความเหมาะสม

ของวัตถุประสงค์ของโครงการมีค่าเฉลี่ย 4.83 ซึ่งแสดงถึงความชัดเจนและความเหมาะสมที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนได้ดีมากที่สุด ในด้านกิจกรรมพบว่าโครงการมีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและสามารถนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศได้ (ค่าเฉลี่ย 4.56) โดยสรุปผลการประเมินในภาพรวมของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับ "มากที่สุด" (ค่าเฉลี่ย 4.67) ซึ่งหมายความว่าโครงการได้รับการประเมินในด้านบริบทว่าเหมาะสมและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนอย่างสูง

ตารางที่ 2 จำนวนค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการประเมินโครงการส่งเสริมโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา 2 ด้านบริบทของครูผู้สอน

รายการประเมิน	μ	σ	ระดับการประเมิน
1. ความต้องการและความจำเป็นของโรงเรียน			
1.1 โครงการมีความสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด	4.50	0.84	มาก
1.2 โครงการมีความสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน	4.67	0.52	มากที่สุด
1.3 โครงการมีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	4.83	0.41	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.67	0.55	มากที่สุด
2. ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์			
2.1 วัตถุประสงค์มีความสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด	4.67	0.52	มากที่สุด
2.2 วัตถุประสงค์มีความชัดเจน เหมาะสม สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน	4.33	0.82	มาก
รวมเฉลี่ย	4.50	0.67	มาก
3. ความสอดคล้องกับกิจกรรม			
3.1 กิจกรรมกำหนดให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	4.83	0.41	มากที่สุด
3.2 กิจกรรมสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน	4.67	0.52	มากที่สุด
3.3 กิจกรรมนำไปสู่แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของโรงเรียน	5.00	0.00	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.83	0.38	มากที่สุด
รวมเฉลี่ยด้านบริบท	4.69	0.55	มากที่สุด

ตารางที่ 2 แสดงผลการประเมินในด้านบริบทจากมุมมองของครูผู้สอน โดยภาพรวมพบว่าโครงการได้รับการประเมินในระดับ "มากที่สุด" (ค่าเฉลี่ย 4.69) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่าในด้านความต้องการและความจำเป็นของโรงเรียน ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.67 ซึ่งแสดงว่าโครงการมีความสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดและแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนเป็นอย่างดี และในด้านความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.50 ซึ่งแสดงถึงความชัดเจนและความเหมาะสมที่สูงมาก โดยเฉพาะในประเด็นของกิจกรรมต่าง ๆ โครงการได้รับการประเมินในระดับสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 4.83) โดยกิจกรรมสามารถสร้างการมีส่วนร่วมและสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนได้ดีมาก ทั้งนี้ ผลการประเมินทั้งหมดแสดงให้เห็นว่าโครงการส่งเสริมโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ได้รับการยอมรับจากครูผู้สอนในด้านบริบทว่าเป็นโครงการที่เหมาะสมและมีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของโรงเรียนอย่างดี

ตารางที่ 3 จำนวนค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการประเมินโครงการส่งเสริมโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา 2 ด้านบริบทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

รายการประเมิน	μ	σ	ระดับการประเมิน
1. ความต้องการและความจำเป็นของโรงเรียน			
1.1 โครงการมีความสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด	4.88	0.35	มากที่สุด
1.2 โครงการมีความสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน	4.50	0.53	มาก
1.3 โครงการมีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	5.00	0.00	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.79	0.41	มากที่สุด
2. ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์			
2.1 วัตถุประสงค์มีความสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด	4.75	0.46	มากที่สุด
2.2 วัตถุประสงค์มีความชัดเจน เหมาะสม สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน	4.75	0.46	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.75	0.45	มากที่สุด
3. ความสอดคล้องกับกิจกรรม			
3.1 กิจกรรมกำหนดให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	4.75	0.46	มากที่สุด
3.2 กิจกรรมสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน	4.63	0.52	มากที่สุด
3.3 กิจกรรมนำไปสู่แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของโรงเรียน	4.75	0.46	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.71	0.46	มากที่สุด
รวมเฉลี่ยด้านบริบท	4.75	0.44	มากที่สุด

ตารางที่ 3 แสดงผลการประเมินในด้านบริบทจากมุมมองของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผลการประเมินพบว่าโดยรวมในด้านบริบทมีค่าเฉลี่ยสูงถึง 4.75 (ระดับ "มากที่สุด") ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโครงการได้รับการยอมรับจากคณะกรรมการสถานศึกษาในระดับที่สูงมาก โดยเฉพาะในด้านความต้องการและความจำเป็นของโรงเรียน (ค่าเฉลี่ย 4.79) และความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ (ค่าเฉลี่ย 4.75) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโครงการมีความสอดคล้องกับนโยบายและแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนอย่างดี อีกทั้งกิจกรรมต่าง ๆ ที่ดำเนินการในโครงการยังได้รับการประเมินในระดับสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 4.71) ซึ่งหมายความว่ากิจกรรมมีความสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและสามารถนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศได้. จากผลการประเมินนี้ สามารถสรุปได้ว่าโครงการส่งเสริมโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ได้รับการสนับสนุนจากคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นอย่างดี

ตารางที่ 4 จำนวนค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการประเมินโครงการส่งเสริมโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา 2 ด้านบริบทของผู้ปกครอง

รายการประเมิน	μ	σ	ระดับการประเมิน
1. ความต้องการและความจำเป็นของโรงเรียน			
1.1 โครงการมีความสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด	4.55	0.70	มากที่สุด
1.2 โครงการมีความสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน	4.67	0.55	มากที่สุด
1.3 โครงการมีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	4.68	0.65	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.63	0.64	มากที่สุด
2. ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์			
2.1 วัตถุประสงค์มีความสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด	4.79	0.53	มากที่สุด
2.2 วัตถุประสงค์มีความชัดเจน เหมาะสม สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน	4.61	0.79	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.70	0.68	มากที่สุด
3. ความสอดคล้องกับกิจกรรม			
3.1 กิจกรรมกำหนดให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	4.58	0.60	มากที่สุด
3.2 กิจกรรมสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน	4.76	0.54	มากที่สุด
3.3 กิจกรรมนำไปสู่แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของโรงเรียน	4.64	0.59	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.66	0.58	มากที่สุด
รวมเฉลี่ยด้านบริบท	4.66	0.58	มากที่สุด

ตารางที่ 4 แสดงผลการประเมินในด้านบริบทจากมุมมองของผู้ปกครอง พบว่าโครงการได้รับการประเมินในระดับ "มากที่สุด" (ค่าเฉลี่ย 4.66) ซึ่งแสดงถึงความเหมาะสมของโครงการในด้านบริบท โดยเฉพาะในด้านความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ที่มีค่าเฉลี่ย 4.70 (ระดับ "มากที่สุด") และความสอดคล้องของกิจกรรมที่ได้รับการประเมินในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 4.66) นอกจากนี้ ความต้องการและความจำเป็นของโรงเรียนยังได้รับการประเมินในระดับ "มากที่สุด" ด้วย (ค่าเฉลี่ย 4.63) ซึ่งแสดงถึงการสนับสนุนจากผู้ปกครองในโครงการที่มีการสอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของโรงเรียน โดยผลการประเมินทั้งหมดแสดงให้เห็นว่าโครงการส่งเสริมโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองในด้านบริบทอย่างดี

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ผลการวิจัยในด้านบริบทของโครงการส่งเสริมโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา 2 พบว่าโครงการได้รับการประเมินในระดับ "มากที่สุด" จากกลุ่มผู้ประเมินทุกกลุ่ม รวมทั้งผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง โดยเฉพาะในด้านความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ (ค่าเฉลี่ย 4.83) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโครงการมีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน รวมถึงนโยบายและแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนอย่างดี สอดคล้องกับ เวชพงศ์ หนูด้วง และสุจินต์ หนูแก้ว (2565) ศึกษาเรื่อง การประเมินโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนบ้านบ่อหิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการโดยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนบ้านบ่อหิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ด้วยรูปแบบการประเมิน CIPP ในด้านปัจจัยนำเข้า พบว่าความคิดเห็นของครูโดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารโครงการ โดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ในประเด็นความต้องการและความจำเป็นของโรงเรียน ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.67 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโครงการสอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนและเป็นไปตามความจำเป็นในบริบทที่มีอยู่ ผลการประเมินในด้านนี้ชี้ให้เห็นว่าโครงการมีการตอบสนองต่อความต้องการของโรงเรียนและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับ ชื่นจิตร แก้วสุข (2563) ศึกษาเรื่อง การประเมินโครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC : Professional Learning Community) โรงเรียนวัดโพธิ์वास(ภิรมอุบลมภ์) ปีการศึกษา 2563 มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินบริบทหรือสภาพแวดล้อมของโครงการ ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิตของกระบวนการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ โดยภาพรวมระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมินทั้งภาพรวมและทุกประเด็นตัวชี้วัด

นอกจากนี้ ในด้านความสอดคล้องกับกิจกรรม โครงการได้รับการประเมินในระดับ "มากที่สุด" (ค่าเฉลี่ย 4.56) ซึ่งหมายความว่า กิจกรรมที่ดำเนินการในโครงการมีความสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและสามารถนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศได้ การดำเนินกิจกรรมที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมให้โครงการประสบความสำเร็จ และสามารถสร้างผลกระทบเชิงบวกในด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับ เวชพงศ์ หนูด้วง และสุจินต์ หนูแก้ว (2565) ศึกษาเรื่อง การประเมินโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนบ้านบ่อหิน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการโดยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนบ้านบ่อหิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ด้วยรูปแบบการประเมิน CIPP ในด้านกระบวนการพบว่า พบว่า ความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการบริหารโครงการโดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

สรุปได้ว่า ในด้านบริบทของโครงการส่งเสริมโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา 2 โครงการนี้ได้รับการประเมินในระดับสูง ทั้งจากความสะดวกของโครงการกับนโยบายของโรงเรียนและกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการของทุกฝ่ายในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ (Recommendation)

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. โรงเรียนควรนำผลการประเมินโครงการส่งเสริมโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา 2 มาวิเคราะห์จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา เพื่อกำหนดรูปแบบและแนวทางในการพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการต่าง ๆ ภายในโครงการ
2. ควรนำผลการประเมินโครงการเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อเผยแพร่โครงการให้เป็นที่รู้จักและสามารถขยายผลไปยังโรงเรียนอื่น ๆ ที่สนใจ
3. โรงเรียนอื่น ๆ ที่มีขนาดและบริบทหรือสภาพแวดล้อมใกล้เคียงกับโรงเรียนสุราษฎร์พิทยา 2 ควรนำรูปแบบวิธีการ และกิจกรรมต่าง ๆ ในโครงการไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนให้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการประเมินโครงการในระดับองค์รวมของการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยการใช้รูปแบบการประเมิน CIPPIEST (CIPP + Impact, Effectiveness, Sustainability, Transferability) เพื่อให้การประเมินโครงการมีความครอบคลุมและเชื่อมโยงกันทุกมิติ
2. ควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการประเมินโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยการใช้รูปแบบ CIPPIEST ทั้งแบบเดี่ยวและเป็นทีม เพื่อการพัฒนางานในอนาคต โดยส่งเสริมการประเมินอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

องค์ความรู้ใหม่ (New body of Knowledge)

องค์ความรู้ใหม่ที่ค้นพบจากงานวิจัยเรื่องการประเมินโครงการส่งเสริมโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา 2 พบว่า (1) การมีส่วนร่วมของครู นักเรียน และชุมชนในกระบวนการเรียนรู้ส่งผลต่อการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน (2) การใช้เทคโนโลยีช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ร่วมกัน (3) การพัฒนาทักษะครูในด้านการจัดกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ช่วยกระตุ้นการมีส่วนร่วมของนักเรียน (4) การสร้างพื้นที่สำหรับแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในชุมชนเรียนรู้ช่วยสร้างแรงบันดาลใจให้กับสมาชิก และ (5) ความสำเร็จของโครงการขึ้นอยู่กับความสนับสนุนอย่างต่อเนื่องจากผู้บริหารและเครือข่ายชุมชนในระยะยาว

เอกสารอ้างอิง (References)

- ชื่นจิตร แก้วสุข. (2563). การประเมินโครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC : Professional Learning Community) โรงเรียนวัดโพธิ์वास(ภิรมอุปถัมภ์) ปีการศึกษา 2563. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทรงวุฒิ วิเปลี่ยน. (2566). การพัฒนาโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้: การประยุกต์ใช้แนวคิดการเรียนรู้ร่วมกัน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์การศึกษา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเชิงปริมาณและการประเมินผลการวิจัย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เวชพงศ์ หนูด้วง และสุจินต์ หนูแก้ว. (2565). การประเมินโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนบ้านบ่อหินสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2. วารสาร มจร. อุบลปริทรรศน์, 7(2), 953-968.
- สมคิด พรหมจ้อย. (2563). เทคนิคการประเมินโครงการ. นนทบุรี : พิมพ์ลักษณ์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2559). ทิศทางการปฏิรูปการศึกษาไทยในปัจจุบันและอนาคต. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.